

ప్రజ్ఞాకేతుం

ఆకెళ్ల నివప్రసాద్

"అడుగుడుగున గుడివుంది.... అందరిలో గుడివుంది... ఆ గుడిలో దీపముంది.... అదియే దైవం...."

నిక్కళ్లాన్ని అందంగా చీలుస్తూ మధురంగా విన్పిస్తోంది పాట. మాకు సమయం తెలీలేదు.

సావిత్రికే కావీలు వచ్చాయి. సీతమ్మగారే అందరికీ స్వయంగా అందించారు.

ఏమిటి బంధం?

సీతమ్మగారికి, శివయ్యగారికి మాకూ ఏమిటి సంబంధం?

ఏమాత్రం సంబంధంలేని మమ్మల్ని ఇంత ఆదరణగా, ఆప్యాయంగా చూస్తున్నారు. ఇది నిజంగా మా అదృష్టం. లేకపోతే ఆ చీకటిరాత్రి, ఆడవాళ్ళలో పిల్లలలో ఎంత కష్టపడవలసివచ్చేదో?

శ్రీశైలం యాత్రకి బయలుదేరాము మేమంతా. ఓటూరిస్టేషన్ 'కాంట్రాక్టు' తీసుకున్నాం.

మధ్యదారిలో వున్నట్టుంది బస్సు ఆగిపోయింది.

'ఇంజనీలో ఏదో పాడయ్యింది. బస్సు కదండు అన్నాడు డ్రైవర్.

వెంటనే ఏమిచేయాలో తోచలేదు.

మధ్యదారి. చుట్టూ వెళ్లు. చీకటి.

దగ్గర్లో యిళ్ళువున్న చాయలు కన్పించడంలేదు.

ఇప్పుడు డ్రైవర్ని తిట్టడం ఆనవనరం. మెల్లగా కదిలాము నేనూ, పార్వతీశం బ్యాటరీకై టుతీసుకొని, దగ్గిలో ఏదై నా 'వసతి'లాంటిది వుండేమోనని.

అరగంట తిరిగాకా-

దూరంగా కన్పించింది.

వెన్నెట్లో కుటీరంలాంటి యిల్లు.

అటువైపు అడుగులువేశాము.

ఇంటిచుట్టూ పూంమొక్కలు.

మెల్లగా తలుపు తట్టాను.

'ఏమండీ!' పార్వతీశం పిలిచాడు.

నిముషం తరువాత తలుపులు తెరచుకున్నాయి.

పండు ముత్రముచుచు చేతిలో హరికెన్ లాంటరుతో మాకేసినూసింది.

మేము మాగురించి చెప్పాము. ఆడవాళ్ళు, పిల్లలు వున్నారని, ఈ రాత్రికి కాస్త 'వసతి' కావాలని కోరాం.

మాటింమచ్చలో లోపల్నుంచి ఓ ముసలాయన వచ్చారు.

మరో ఐదునిముషాల తరువాత వాళ్ళింట్లో మేముండడానికే అంగీకరించారు.

మేము వెనుతిరిగి బస్సు ఆగిన ప్రాంతానికి వచ్చి మిగిలినవాళ్ళనికూడా తీసుకొని యిల్లుచేరుకొనేసరికి-

దంపతులు యిద్దరూ ఎదురుచూస్తున్నారు.
మామ దుప్పట్లు, రంగులు వగైరాలు అందించారు.
ఇద్దరు ముగ్గురు ముసలివాళ్ళు 'మంచాలు'కూడా యిచ్చారు.
మరో అరగంట తరువాత సైద్రకుపక్రమించాము.
నేను నిద్రనుండి లేచేసరికి-

ఇల్లంతా హడావుడిగావుంది. మావాళ్ళు నానాహడావిడిచేస్తున్నారు.
బావివైపు నేను వెళ్ళేసరికి నుయ్యి మండువారిలో మా శాస్త్రులు స్నానం చేస్తున్నారు. అటువైపు సుబ్బమ్మ త్రయ్యి ఏవో బట్టలు వుతుతుతోంది. కొంచెం దూరంలో నరసింహం సూర్యనమస్కారాలుచేస్తున్నాడు. పిల్లలు నానాగొడవా చేస్తున్నారు.

కాలకృత్యాలు తీర్చుకొని వచ్చేసరికి శివయ్యగారు అరుగుమీదకూర్చుని 'శివానందంహరి' పఠిస్తున్నారు. సీతమ్మగారు లోపల వంటహడావిడిలో ఉన్నారు.

డ్రైవర్ని, మరో యిద్దరిని 'బస్సు' విషయమై పంపించాము.
'కనీసం ఓరోజు పట్నంకి మరోబస్సు రావడాన్ని' అని చెప్పారు డ్రైవర్.
మరో గంట తరువాత భోజనాలు సిద్ధం.

భోజనాలు పూర్తయ్యాకా-

"గోవిందా... గోవిందా..." అంటూ పొలికేకలాంటిదిపెట్టి 'బ్రేవ్ మంటూ' త్రేమ్మకుంటూ, చెంబులు చేతుల్లోకి తీసుకొని కొందరు ఆ పక్కగా చేతులు కడుక్కుంటుంటే, మరికొందరు చెంబులుపట్టుకొని ఒక్కటే పరుగు, మరికొందరు పీకందాకా తినేసరికి కదలలేక అక్కడే కూర్చుండిపోయాడు.

సీతమ్మగారి కళ్ళల్లో గిర్రున నీళ్ళు....

శివయ్యగారి సంగతి చెప్పకక్కర్లేదు....

"అయ్యా... తమరు భోంచేశారా?" అడిగాను.

'ఇంకా చెయ్యలంటావా? మీరందరు చేశారుగా...." శివయ్యగారన్నారు. నేనేమి మాట్లాడలేకపోయాను.

"ఏమిటి చంటాడు జామచెట్టు ఎక్కుచూ పడ్డాడు...." మా ఆవిడ ఆత్రంగా నాదగ్గరకు వచ్చింది.

"ఏమిటి? ఎక్కడా...." అంటూ సీతమ్మగారు కడిలారు. ఆవిడ వెనకే శివయ్యగారు చూడా కడిలారు.

బుజ్జిగాడి కాలు గీరుకుపోయివుంది.

"వెధవ... ఆడ్డమైనవన్నుచేస్తే..." దండకం అందుకోబోతుంటే..

"నువ్వు ఆగవయ్యా.... అసలే పిల్లారు పడి ఏడుస్తుంటే..." అంటూ శివయ్యగారు లోపలికివెళ్ళారు. నిముషం తరువాత ఏదో మండులాంటిది తెచ్చి రారారు గాయమ్మీద.

మధ్యాహ్నం శివయ్యగారు ఎక్కడుంటే 'గ్రామ్ ఫోన్' తెచ్చారు. పాత కాలనాటి పాటలు వింటుంటే కాలం తెలీలేదు. నాకు తెలీకుండానే నిద్రలోకి జారుకున్నాను.

లేచేసరికి-

గోడగడియారం ఐదున్నర చూపెత్తోంది.

సాయంత్రం ప్రశాంతంగా వుంది.

యిదిముందే పూంమొక్కలు గాలి అలలతాడికి మెల్లగాడిగుతున్నాయి. అరుగుమీద శివయ్యగారు కూర్చున్నారు.

ఆయన ఒళ్ళో 'రత్నం' కొడుకు-

నేను ఆయన దగ్గరకి వెళ్ళేసరికి-

"ఇప్పుడేవస్తానయ్యా... కాస్త వీడ్చి తీసుకో...." అని వాణ్నిలా చేతికి అందించారు.

ఓ బదనిముహాల తరువాత—

తిన్నగా ఒళ్ళోకూర్చున్నవాడు కూర్చోకుండా ఆయన వెండి మీసాలతోనే అడుక్కున్నట్టు అడుకొని 'తడి' చేశాట్ట—

"శిష్యుగారు.... రేపు వెళ్ళామనుకుంటున్నాము.... మావాళ్ళు రేపటికి బస్సుతీసుకొని వచ్చేస్తారు.... ఇప్పటికే మీకు శ్రమ ఇచ్చాం...." అన్నాను.

"...ఆ..... ఆ..... అదేమీలేదు... మావాళ్ళేవేనే ఈమూత్రంచేయమో... అయినా అప్పుడే ఏమిటోందరా?.... మరో రెండురోజులు వుండరాదు...." అన్నారు.

"ఇప్పటికే రెండురోజులు పూర్తవుతాయి రేపటికి...." అన్నాను.

ఆయన ఏమీ మాట్లాడలేదు.

మా యిద్దరిమధ్యా అందమైన నిశ్శబ్దం.

కొంతసేపటి తరువాత—

"మీ కుటుంబ విషయం అడుగుతున్నాననుకోకండి...." అన్నా నేను. ఈ యింటిలో నాకు శివయ్యగారు, సీతమ్మగారు తప్ప మరెవరు కన్పించడంలేదు. ఈ దంపతులకు ఎవరూ లేరా?

"మీకు అభ్యంతరం లేకపోతేనే?" అన్నాను.

"ఇందులో అభ్యంతరానికి ఏముంది నాయనా?" అని కండువతో కన్నీళ్ళని తుడుచుకొని, చెప్పడం మొదలుపెట్టారు. ఒళ్ళోవున్న రత్నం కొడుకు ఆయనకేసి ఆసక్తిగా చూస్తున్నాడు.

"వుండేది నాయనా! 'నాన్నా' 'నాన్నా' అంటూ అమ్మాయి... హాయిగా అద్రూ, ఆనందంలో చిందులువేస్తూ.... వాళ్ళమ్మదగ్గరకంటే నాదగ్గరే చను వెక్కువ... ఏమడిగినా కావనేవాట్టికాను... నా గుండెలమీద పెంచాను... నా బంగారుతల్లిని మురిపెంగా పెంచాను... ఏ ఈడుకా ముచ్చట తీర్చాను.... ఆనందంగా ఈ చేతులతోనే పెళ్ళిచేశాను...." ఒక్కక్షణం భారంగా నిట్టూర్పు విడిచి—

"పెళ్ళయ్యాక ఓసారి నా చిట్టితల్లి 'తిరుపతి' యాత్రకి వెళ్ళామంది.... ఏదో పని హడావిడిలో వుండడంవల్ల అల్లుడ్నిచ్చి పంపించాను.... సీతకూడా నాతోనేవుండిపోయింది.... అంతే.... అదే ఆఖరురోజు...." కళ్ళలో కన్నీళ్ళు.

"....మాల్ లోడ్డుమీద వెళ్తున్న బస్సు తిరగబడింది...." కన్నీళ్ళని అప్పుకోలేకపోయారు.

ఆయన ఒళ్ళోవున్న రత్నం కొడుకు ఆయన్నిచూసి కెప్పుడున్నాడు.

"భద్రవా! నీకుకూడా నామీదజాలే!" అంటూ కండువతో కన్నీళ్ళని తుడుచుకున్నారు.

నా హృదయం చివుక్కుమంది.

"భగవాన్! ఎంతపనిచేశావో"

తపః ఫలం

శ్రీ కావూరు పాపయ్యశాస్త్రి

ఏ పుండరీకం
 కన్నులన్నిటా నీ రూపు నిలిపి
 ఎంతగా తపించి
 ఆ బృందావనిలో
 తన బ్రతుకును పండించుకుందో!
 సుస్వీగ్ధ సుస్మితాపాంగ రోచిస్సులతో
 నీ కనుదోయిగా రూపొందటానికి!
 అలమందల మేఘతూ
 అలసి సొలసిన నీకు
 ఏ నీలజలదం
 అతప్త్రంగా సేవించిందో
 నీ శ్యామాలిరామ తనూరామజీయకతగా
 తానుగా మారటానికి!
 సురభిశ మైన
 నీ మేనిపైనుండి వీచిన
 మంద పవన వీచికలను
 ఏ వెదురు ఎన్నాళ్ళుగా పలికిందో!
 నీ పెదవులపై
 పిల్లగ్రోవిగా నిలవడానికి!
 నీ కోమల వంశిగాన మాధురీ మహిమకు
 ఏ మయారం పరవశించి
 మత్తుగా న ర్తించిందో!

నీ సగలో సొగసుగా
 భాసించడానికి!
 అల్పమైన ఏ శరద్రాతి
 వెన్నెం పన్నీటి జల్లలో
 నిన్ను తీషేకిందిందో
 నీ అదరాలపై
 సురుచిర సుందర మందహాసంగా
 నిరంతరం వెలుగొందటానికి!
 ఏ అదవిపూలు
 నీ సడదిన భాటలో పరమకుని
 నీ ఆడుగులబడి నలిగిరవో!
 నీ మెడలో వూహంగా
 అందగించడానికి!
 ఏ యమునాధునీ అలలదోలిక
 నీ నావమాయలయాపి
 నిన్నులరించి తరించిందో!
 నీ హృదంతరాంతర
 మృదుగీతికా రసధునిగా
 మధుర వీదనాకృతిగా
 నీ ఎడలో ఎడగా
 ఒక రాదగా
 ఒదిగిపోవటానికి!

మర్నాడు—
 ఆనుకున్నట్టే మరోబస్సులో మావాళ్ళు వచ్చారు.
 బోజనాలు వూర్తయ్యాయి.
 బయలుదేరడానికి వృత్తకమించాం.
 సీతమ్మగారు తెగ 'సతమత' మవుతున్నారు.
 శివయ్యగారు అందిన పిట్టాడిని అందినట్టే ముద్దాడుతున్నారు.
 మరో రెండుబోజులు వుండయినా బలవంతాన్న వాళ్ళపై తిప్పించి బయలుదేరుతున్నాం.
 సీతమ్మగారు ఆడవాళ్ళందరికీ పసుపు కుంకుమలు యిచ్చారు.
 ఈ రెండురోజుల్లో వాళ్ళుచూపిన ప్రేమా, ఆప్యాయత నెమరువేసుకుంటూ ఆ దంపతుల అశీర్వాదం తీసుకొని ఆక్కర్నూంచి కదిలాము.

బస్సు మెల్లగా కదిలింది.
 మేమందరం దండాలు పెద్దందే ఆ దంపతులు చేతులు వూపుతున్నారు.
శివయ్య, సీతమ్మగార్లు.
 మెల్లగా—
 ఆ యిల్లు దూరమవుతోంది....
 కళ్ళలో లీలగా కన్నీటిపొర కదిలింది....
 కన్నీటి పొరణాటన....
 దూరంగా....
 పుణ్యదంపతుల్లా శివయ్య, సీతమ్మగార్లు.
 పుణ్యక్షేత్రంలా ఆ యిల్లు!
 బస్సు మరో 'పుణ్యక్షేత్రంవైపు పరుగులుతీస్తోంది! శివ